2019 "Ηρώ Νικολοπούλου και άλλες συντεχνιακές ιστορίες", διήγημα από την ομότιτλη συλλογή διηγημάτων, (δημοσίευση περιοδικό "Χάρτης", 01.05.2019))

ΗΡΩ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Κοπάνισε με δύναμη τον τόμο στη διπλανή θέση. Ένας κουστουμάτος από απέναντι της έριξε απαξιωτικό βλέμμα. Δεν άγγιξε το βιβλίο μέχρι την επόμενη στάση που μπουκάρανε ορδές ιδρωμένων διεκδικώντας ένα κάθισμα. «Το κέρατό μου μέσα, ψιθύρισε, τί δεν τους αρέσει δηλαδή; Πάλι Νικολοπούλου με γράψανε». Έψαξε σε όλα τα σημεία του τόμου, παντού ήταν γραμμένο λάθος, στον πρόλογο, στο σώμα του διηγήματος, στα διπλά ευρετήρια, στο βιογραφικό, στο οπισθόφυλλο. Παντού! Λύσσαξε. Η χαρά της εξατμίστηκε, κατρακύλησε στα χέρια, έγινε τρέμουλο, έπιασε να μαδάει τα πετσάκια. Σ' όλη την υπόλοιπη διαδρομή είχε ακουμπισμένο το κεφάλι στο τζάμι και αναλογιζόταν μαζοχιστικά μία-μία τις περιπτώσεις που είχε υποστεί την ίδια ταπείνωση.

Πρώτη φορά προβληματίστηκε όταν παρέλαβε την παρθενική της αστυνομική ταυτότητα. Έτρεξε και την έδειξε στη μάνα της με καμάρι, για να εισπράξει την δηκτική παρατήρηση «Πάντα το 'λεγα πως πολύ νωρίς σας δίνουν την ψευδαίσθηση της ενηλικίωσης και της ελευθερίας... Να πως φαίνεται ότι είσαι ανώριμη, κοίτα, σε γράψανε με λάθος όνομα και ούτε καν το είδες».

Αργότερα που μπλέχτηκε με την λογοτεχνία τα πράγματα δυσκόλεψαν. Μια κριτική με λάθος επίθετο, μια δεύτερη με το σωστό, άντε μετά πάλι λάθος. Μία παρά μία πηγαίνανε, σαν άδειες φαντάρου. Άρχισε να τρώγεται μέσα της. Κάθε φορά που έδινε κάτι για δημοσίευση την έτρωγε κρυφό σαράκι μέχρι να το δει τυπωμένο. Και στις μισές περιπτώσεις το λάθος την χτυπούσε κατάμουτρα. Στην αρχή δοκίμασε τον αυτοσαρκασμό, μετά την αποσιώπηση, στο τέλος άρχισε να βρίζει. Μια μέρα, απογοητευμένη από το μάταιο ψάξιμο στο διαδίκτυο για ένα δημοσίευμα που την αφορούσε, ετοιμαζόταν να τα παρατήσει όταν τελευταία στιγμή σκέφτηκε μια ακόμα λύση, πληκτρολογησε στην μπάρα της αναζήτησης αντί για το όνομά της μια πρόταση κλειδί, και τότε το λήμμα εμφανίστηκε εκθαμβωτικό, πλην όμως κάτω από την στοργική σκέπη και ιδιοκτησία άλλου· απειλητικό ξεμπουκάρισε πάλι το παραμορφωμένο της επίθετο. Κάποιος της έκλεβε τη ζωή. Γκουγκλάρισε το λάθος και διαπίστωσε πως οι μισές αναφορές, μιλούσαν για κάποια Ηρώ Νικολοπούλου. Ποιος δαίμονας τυπογραφείου διόρθωνε κατά βούληση το πατρικό της όνομα εμβολίζοντάς το με κείνο το «λο», κάνοντάς το να ακούγεται σαν επίθετο λαϊκού αοιδού. Πώς θα άθροιζε τώρα τα

λάφυρα των αναφορών, κριτικών και άλλων τινών κειμένων συμψηφίζοντας στο ορθό της όνομα και το παραποιημένο;

Τρελάθηκε, δεν είχε αντιληφθεί μέχρι εκείνη την ώρα την διάσταση του θέματος. Το λάθος επίθετο είχε αρχίσει να ροκανίζει την πραγματική της εικόνα, το ζωτικό της χώρο, το απαραίτητο εκτόπισμα. Άσε, που θα μπερδευόταν και ο ερευνητής του μέλλοντος, πώς να ταυτοποιήσει το έργο και το πρόσωπο κανείς όταν συναντά τέτοια προσκόμματα, υπάρχει τόσος συνωστισμός, αστέρια, και αστερίσκοι που διαγκωνίζονται μέσα στους καιρούς, στους εκδοτικούς, στις ανθολογίες, στις βιβλιοθήκες για να βρουν το χώρο τους. Ποιος θα νοιαστεί να ψάξει; Πώς θα εξασφάλιζε το ίχνος της, πώς θα διαχειριζόταν τώρα το άγχος θανάτου που την έζωνε ασφυκτικότερο παρά ποτέ;

Αποφάσισε πως έπρεπε να δράσει, η δημιουργική επιθετικότητα είναι πάντα ο καλύτερος τρόπος. Θα έβαζε τα δυνατά της, θα δούλευε μεθοδικότερα, θα πήγαινε σε περισσότερες παρουσιάσεις βιβλίων, θα ήταν πανταχού παρούσα, κι αν κατάφερνε να πάρει κάποιο βραβείο θα ήταν πλέον ασφαλής. Κανείς δεν μπερδεύει το όνομα ενός βραβευμένου συγγραφέα, ούτε το ξεχνάει φυσικά. Νόμιζε.

Το συζήτησε με μια φίλη της από το σινάφι, μα όσο κι αν προσπάθησαν στάθηκε αδύνατον να θυμηθούν το όνομα του Νόμπελ της χρονιάς. Κοιτάχτηκαν έκπληκτες και ψευτογέλασαν αμήχανα κουκουλώνοντας κρυφή ενοχή. «Αχ, έτσι θα μας ξεχάσουν κι εμάς!» αναστέναξε ναζιάρικα η Τούλα, κι έπειτα αλλάζοντας ύφος απεφάνθη ειρωνικά, «Άρα ούτε με τη βράβευση σώζεσαι, επομένως πάρ' το απόφαση χρυσό μου ή θα σε σβήσει η άμπωτη της λήθης ή …», αναπήδησε ενθουσιασμένη «μα πώς δεν το σκεφτήκαμε νωρίτερα;», η Ηρώ την κοίταξε απορημένη, «απλό, απλούστατο», εξήγησε η Τούλα χειρονομώντας, «θα αλλάξεις όνομα, θα προσαρμοστείς σ' αυτό που είναι πιο βολικό και πιο συνηθισμένο, άσε που μπορεί τώρα που μιλάμε να έχει ήδη περισσότερες αναφορές στο διαδίκτυο. Έχει και πλάκα, πολλοί συγγραφείς το κάνουν, ξέρεις, ένα καλλιτεχνικό ψευδώνυμο.» «Μα, τι είναι αυτά που λες;» μουρμούρισε βαρύθυμα η παθούσα βουλιάζοντας κι άλλο στην πολυθρόνα της. «Μόνο μια περίπτωση ετερώνυμου τύπου Πεσσόα, θα είχε ίσως ενδιαφέρον…» Για το υπόλοιπο της συνάντησης κλείστηκε σε πεισματική σιωπή ψάχνοντας λύση

Και την βρήκε.

Δεν το συζήτησε όμως με κανέναν. Ήθελε να κάνει τη δοκιμή χωρίς κριτική πάνω απ' το κεφάλι της· μετά από λίγες μέρες, το αποφάσισε. Άλλαξε εντελώς την θεματολογία της, άρχισε να γράφει για νεαρές μοναχικές υπάρξεις και ανεκπλήρωτους έρωτες, για τρίγωνα και παράνομες σχέσεις, για προηγούμενες ζωές που βάραιναν το κάρμα των ηρώων της, έχωνε και τον απαραίτητο φόνο ανάμεσα, υπογράφοντας αποφασισμένα πλέον ως Νικολοπούλου. Φυσικά, αναγκάστηκε να απευθυνθεί σε άλλον εκδότη, ντρεπόταν να πάει στον παλιό της. Μπορεί ποτέ να μην είχε εισπράξει διθυραμβικές κριτικές, τα βιβλία της ωστόσο κρατούσαν ένα στοιχειώδες επίπεδο. Στο νέο εκδοτικό, πάντως, την καλοδέχτηκαν μια που οι ιστορίες της πουλούσαν. Προσπάθησε κι αυτή να το διασκεδάσει. Μόνη της. Δεν τόλμησε να το μοιραστεί με κανέναν. Έπειτα, ξανοίχτηκε σ' ένα μεγαλύτερο κείμενο, νουβέλα το είπε αυτή, μυθιστόρημα θα το κάνεις, την συμβούλεψαν με πειστικό χαμόγελο. Το έκανε. Μικρό σου βγήκε τελικά, παρατήρησε ο υπεύθυνος όταν του το παρέδωσε. Λίγες ημέρες αργότερα της επισήμανε τα σημεία που μπορούσε να αναπτύξει περισσότερο έτσι ώστε να φτάσει στον επιθυμητό αριθμό σελίδων. Λίγο σαστισμένη με την νέα διαδικασία η Ηρώ πήρε το κείμενο και άρχισε να το παραγεμίζει.

Το μυθιστόρημα εκδόθηκε τον Οκτώβριο, με την κατάλληλη προβολή και το εύπεπτο θέμα του τον Δεκέμβριο είχε ξεπουλήσει και με χαρά της ανακοίνωσαν ότι από Φλεβάρη θα έβγαινε η νέα χιλιάδα. Παρ' όλη την κρίση και παρ' όλο που η κάθε χιλιάδα ήταν σκάρτα εξακόσια αντίτυπα. Ε-

κείνη πάλι λίγο νοιαζόταν για τις χιλιάδες, αυτό που έψαχνε εναγωνίως ήταν οι στήλες με τις κριτικές των εφημερίδων, όσες λίγες τέλος πάντων είχαν απομείνει να ασχολούνται με λογοτεχνία. Κανείς όμως από όσους είχαν γράψει για τα προηγούμενα βιβλία της δεν ασχολήθηκε με τα καινούργια. Μόνο κάποιες τυπικές αναφορές, με το νέο επίθετο αλάνθαστο πλέον. Η αποκατάσταση θα καθυστερούσε αλλά δεν πτοήθηκε. Ξέκοψε τελείως από τις ελάχιστες ούτως ή άλλως επαφές που είχε με ομότεχνους και προχώρησε ακάθεκτη στο επόμενο και στο μεθεπόμενο μυθιστόρημα ποταμό σε πάχος τούβλου. Είχε καταλάβει τι χρειαζόταν, να 'χει διάρκεια η ιστορία, να ταξιδεύει ο αναγνώστης μέσα απ' όμορφες περιγραφές, εν ολίγοις να μην σκοτίζεται πολύ, οι σκέψεις και τα συναισθήματα να είναι έτοιμα αλεσμένα, μόνο το δάκρυ να βγαίνει εύκολα κι άλλο τόσο εύκολα να λησμονιέται. Οι πωλήσεις του εκδοτικού πήγαιναν περίφημα, οι αναγνώστριες την λάτρευαν, περίμεναν με ανυπομονησία το επόμενο βιβλίο της, και το ψευδώνυμο της όλο κι ανέβαινε στις λίστες με τα ευπώλητα. Όλοι πλέον την γνώριζαν, δεν υπήρχε φόβος να την μπερδέψουν με καμία άλλη. Οι διπλές χαοτικές αναφορές στο δίκτυο είχαν σταματήσει. Τώρα υπήρχε παντού μόνο ένα επίθετο: Νικολοπούλου· το οικογενειακό *Νικοπούλου* εξαφανίστηκε ως δια μαγείας, σαν να έκοψαν την πλάκα όλοι, ταυτόχρονα. Το πείραμά της είχε πετύχει!

Όταν οι άνθρωποι διαβάζουν αυτά που περιμένουν και τους είναι ευχάριστα, θέλουν κι άλλο· κι όταν ο εκδότης βγάζει λεφτά από τον συγγραφέα του τον προσέχει, και ο αντίστοιχος δημοσιογράφος τον σέβεται ακόμα κι αν δεν τον εκτιμά, και κοιτά δυο και τρεις φορές το άρθρο του πριν το παραδώσει, διότι εδώ παίζονται χρήματα πια, όχι ιδέες. Και μια ο λόγος για χρήματα, καθόλου άσχημο να μπορείς να ζεις από τα βιβλία σου. Η αναδομημένη συγγραφέας απολάμβανε για πρώτη φορά την φήμη και την πολυτέλεια της αφθονίας.

–

Ντύθηκε πολύ προσεγμένα για την περίσταση, σομόν φόρεμα με πετρόλ πασμίνα στους ώμους και ασημί ψηλοτάκουνο στιλέτο· σήμερα είχε κλεισμένη, από τον εκδότη της, συνέντευξη στο γνωστότερο ιδιωτικό κανάλι για την παρουσίαση του νέου πολυδιαφημισμένου βιβλίου της «Ραντεβού στο χθες», και μάλιστα στη μεσημεριανή ζώνη, την ώρα της μεγαλύτερης τηλεθέασης από γυναίκες. Κυρίως αυτές μας ενδιαφέρουν, της διευκρίνισαν όταν απόρησε για την επιλογή, μόνο αυτές διαβάζουν, πρόσεξε τι θα πεις, είναι το κοινό σου – από καιρό είχε αρχίσει να ενοχλείται απ' αυτή την λέξη.

Μόλις είχε κατέβει από το ταξί όταν άκουσε μια γνώριμη φωνή να την φωνάζει· είδε τη Τούλα να κουνάει όλο χαρά κάτι χαρτιά από το απέναντι πεζοδρόμιο και να της δείχνει με νόημα το κόκκινο φανάρι. Είχε χρόνια να την δει. Ίσως από κείνη την ανόητη συζήτηση περί λάθος επιθέτου. Μάλιστα, ήταν το τελευταίο πράγμα που χρειαζόμουν αυτή τη στιγμή, σκέφτηκε η Ηρώ καθώς φιλούσε την μισοσυγκινημένη και μισοέκπληκτη παλιά της φίλη. «Μα, γιατί χαθήκαμε, τι συνέβη, πού κρύφτηκες, πώς περνάς, γράφεις ή τα παράτησες;» Ποταμός οι ερωτήσεις της και όλες άκομψος πρόλογος για κάτι που διαρκώς υπονοούσε αν και τελικά δεν έλεγε. Όλη αυτή την ώρα η σημαιοστολισμένη ανακρινόμενη χαμογελούσε αμήχανα στον πρωταγωνιστή της απέναντι διαφημιστικής αφίσας, εντέλει εξήγησε ότι είχε επείγον ραντεβού κι έπρεπε να φύγει, υποσχέθηκαν να μην ξαναχαθούν.

Η συνέντευξη πήγε περίφημα. Οι πωλήσεις τις επόμενες μέρες ανέβηκαν κατακόρυφα. Την νάρκωσε μια μουδιασμένη χαρά. Δοκίμασε να δουλέψει μια παραγγελία, όμως οι μέρες κυλούσαν με το μυαλό της κολλημένο στην τυχαία συνάντηση. Όλα τα ευχάριστα συναισθήματα που την είχαν κατακλύσει, έστω και δανεικά, τα τελευταία χρόνια άρχισαν να ξεφλουδίζουν, τώρα την διαπότιζε μια ύπουλη πίκρα ενοχής και προδοσίας. Τα πειρακτικά σχόλια της παλιάς ομότεχνης τρυπούσαν τ' αφτιά της. Και ξαφνικά συνειδητοποίησε πως είχαν κυλήσει πέντε χρόνια. Όσο κατοχυρωνόταν στη συνείδηση των άλλων τόσο έχανε στη δική της, όλο και πιο ξένη στο ρόλο της, στα κείμενά της. Ξένη μέσα στο πετσί της. Την τύλιξε βαθύ σκοτάδι, το πείραμά της την κατάπινε με βουλιμία,

κόντευε να την εξαφανίσει.

Ταλανίστηκε από αναβολές και παλινδρομήσεις ώσπου αποφάσισε πως ήταν έτοιμη να βάλει σε λειτουργία το δεύτερο μέρος του σχεδίου της. Κλείστηκε κι άρχισε να γράφει αγνοώντας κοινό και πωλήσεις. Καθώς είχε δοθεί ολόψυχα στο κείμενό της καθυστέρησε την παραγγελία που της είχαν ζητήσει από τον εκδοτικό, αλλά δεν την ένοιαζε, αισθανόταν πάλι εκείνο το ευλογημένο αίσθημα της πληρότητας. Έπειτα από εντατική δουλειά ενός χρόνου το νέο της βιβλίο ήταν έτοιμο.

Πήγε και το παρέδωσε κατευθείαν στον υπεύθυνο χωρίς ραντεβού. Την γνώριζαν πια καλά όλοι, είχε οικειότητα. Μετά από χρόνια είχε χτυποκάρδι πρωτάρας. Μια βδομάδα αργότερα της τηλεφώνησαν απ' τον εκδοτικό, να περάσει. Καταχάρηκε. Έφτανε επιτέλους η ώρα της δικής της πραγματικής φωνής· και θα τηλεφωνούσε στην Τούλα, τώρα θα μπορούσε να απαντήσει στο χείμαρρο των ερωτήσεων, θα ξανάπιανε ίσως και τις παλιές ξεθωριασμένες γνωριμίες της με ανθρώπους που μπορούσε ν' ανταλλάξει δυο κουβέντες στο ίδιο μήκος κύματος.

Βρήκε τον υπεύθυνο με το χειρόγραφο στα χέρια. Του χαμογέλασε με αυτοπεποίθηση, έπαιζε πολύ με αυτό τα τελευταία χρόνια, τον ρώτησε τη γνώμη του.

«Τί να σου πω βρε Ηρώ μου, τί σ' έπιασε καλή μου και χάθηκες έναν ολόκληρο χρόνο κι εγώ έλεγα πως θα μου 'φερνες το κελεπούρι!»

«Θέλεις να πεις ότι δεν σ' άρεσε;» ακούστηκε η φωνή της έκπληκτη και κάπως προσβεβλημένη.

«Τί να μου αρέσει κορίτσι μου... Έτσι γράφεις εσύ; Τί να μου αρέσει, που μου θύμισε όπως έγραφε πριν χρόνια κάποια... να δεις πώς τη λέγανε, έμοιαζε το όνομά της με το δικό σου, ...Νικολακοπούλου... νομίζω... Νικοπούλου; ... κάτι τέτοιο...».